

A TENGERPART

NAPILAP.

VI évfolyam.

FIUME, szombat 1909. július 17.

157. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

TÁJÉKOZTATÁSOK
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

A koalíció gazdasági mérlege.

Most járt le a budapesti kereskedelmi és iparkamara öt éves mandátuma s szerdán tartotta a kamara e ciklusának utolsó ülését. Emlékeztetéssé és nagyjelentőségűvé tette ezt a záróülést az a nagyszabású beszéd, amelyben Lánzy Leó, a kamarának elnöke, visszapillantást vetett a kamara elmúlt öt éves tevékenységére s e visszapillantás keretében felállította a koalíció gazdaságpolitikai mérlegét. Hogy e mérleg igaz, azt az ország egész iparos- és kereskedővilága tudja és érzi, hogy a koalíciós uralomra lesújtó s működésére nézve szomorúan jellemző, azt összefoglalhatjuk abban a pár szóban, amelylyel a kamara elnöke beszédét bevezette: a viszonyok rosszabbodtak s a koalíció hatalomrajtásához fűződött várakozásokhoz képest relative nagyon kevés az, amit elértünk és ami tényleg alkottatott.

Lánzy Leó beszédéből az alábbiakat közöljük:

(A kiegyezés.)

Mindenekelőtt e korszaknak legfontosabb eseménye, az Ausztriával kötött kiegyezésre térnek rá, amely számos fontos részleteiben a korábbi állapothoz képest visszaesést és az országra nézve súlyos megterhelést jelent. Ilyenek egyebek között a kvóta emelkedése, a dalmát vasutak kötelező kiépítésének elvállalása, a bankrendszerre vonatkozólag az osztrák befolyásnak tágabb tért engedő rendelkezése és, ami ellen leginkább emeltük fel kellő időben intő szavunkat, hogy nem sikerült a kiegyezés által az osztrákokkal oly tarifális egyezményre jutnunk, mely kiviteli érdekeinket biztosítaná. Ennek a hátrányai már is mutatkoznak teljességben pedig majd csak akkor fogjuk tapasztalni, ha a most folyamatban levő osztrák vasut államosítási akció befejezésre fog jutni.

De még hagyján, ha ezekkel szemben legalább elértük volna azt a nagy előnyt, amit ettől a kiegyezéstől joggal várhatott az ország, a gazdasági állapotok konszolidálását és Ausztriával való viszonyunknak barátságos irányban való fejlődését, de ehelyett gazdasági életünkbe nyugalom nem vonult be, ez az Ausztriához való viszony nemcsak hogy nem barátságos, hanem napról-napra mindinkább kiélesednek az ellentétek; hisz a kiegyezésen az aláírás jóformán még meg sem száradt, máris az osztrák kormány oly tarifapolitikát inaugurál, amely egyenesen és kifejezetten Magyarország kiviteli érdekei ellen tör.

És mit szóljunk azon gyűlöletes hanghoz és zenebonához, melylyel szerény magyar vállalkozási kísérletek Boszniában Ausztria részéről kísértettek. Nem kevésbé jellemző erre a viszonyra az a módszer, melyet a bank-kérdés tárgyalásánál odaát követnek és az a közhatalmi, hogy a valutaszabályozás korszakalkotó nagy műveletét nem vagyunk képesek be-

fejezni és a készpénzfizetéseket törvénytörően megkezdeni, mert Ausztria holmi legújabb — de meggyőződésem szerint teljesen téves — valutapolitika teoriák mögé bujva, ezt ellenzi, kizárólag azért, mert tudja, hogy ez Magyarország hiteléletére és ennek függetlenítésére elsőrangú követelmény.

(A vámszerződések.)

A külfölddel kötött vámszerződések sem létesítettek oly módon, hogy ezek Magyarországon meglegedést kelthetnének, mert a magyar termelésnek a vámkülföld határaitól való visszaszorítása még erősebb, mint a multban, úgy hogy Magyarország a jelenlegi vámszerződések tartama alatt még inkább az osztrák piacra van utalva, mint ahogy eddig volt. Ezzel azonban az osztrákok még nem elégesznek meg; még azoktól a vámvédelmi előnyöktől is elszereznének bennünket ütni, amelyeket nekünk a külfölddel megkötött vámszerződések biztosítanak és csak épp a legutóbbi időben is hatalmas és befolyásos pártok követelik odaát a gabonavárnak ideiglenes felfüggesztését, sőt fennál a Reichsrat egy oly határozata, a mely a vasvámoknak a leszállítását hozza javaslatba, mely állásfoglalásoknál nem utolsó szempont az a törekvés, Magyarországot gazdaságilag károsítani és gyengíteni.

De vajjon vizsgálatlabbak-e a bennünket elsősorban érdeklő pozitív törvényalkotások, a melyek függetlenül Ausztriától létesültek?

Bizony ezek sem elégítik ki igényeinket, amint ezt például két fontos törvényalkotás bizonyítja, a munkásbiztosító törvény és az adóreform.

(A Máv. bajai.)

Azonban még szomorubb kép tárul elénk, ha azokra a mulasztásokra gondolunk, amelyek elkövetettek és amelyek tehetetlenségünket egész meztelenségében tüntetik fel. Nézzük például azokat az állapotokat, amelyek legfontosabb forgalmi intézményünkkel, a magyar királyi államvasutakkal kialakultak. Hiszen ezeket mindnyájan ismerjük és nem is kell sok szót vesztegetnem, csak konstatálni akarom, hogy forgalmi életünk ezen fő úttereje bizony nagyon siralmas képet nyújt. Vezetősége nem konszolidált, üzletpolitikája nélkülözi azt a céltudatos irányt, amely annak régebbi sajátja volt és habár a már elhatározott tarifaemelés opportunitása elől nem lehet elzárkóznunk, mégis szomorú, hogy ezzel szemben az intézmény teljesítő képességének fokozásában kárpolitást nem találunk, ami pedig a legsúlyosabb aggodalmakra szolgáltat okot; sem raktárak, sem kitérők, sem mozdonyok, sem dupla sínparák nincsenek meg elegendő mértékben; a pályaudvarok és az azokban uralkodó állapotok egyenes akadályai a kereskedelmi igényeknek megfelelő forgalom lebonyolításának, de egyébként is furcsa képet vetnek az ország kulturális viszonyaira. Ismét hangoztatom, amit kamaránk többször megsürgött, hogy ha a buda-

pesti pályaudvarok áthelyezése és a jövő fejlődését szem előtt tartó átépítés rövid időn belül megoldást nem fog találni, úgy egyenest a káosz elé lesz állítva fő gócpontunk funkcióképessége és innen kisugárzólag a vidéki fővonalak üzeme.

Több száz millióra lehet becsülni azokat a beruházásokat, amelyek szükségesek arra, hogy a magyar királyi államvasutak teljesítő képessége arra a nivóra hozassék, amely nélkül nem hogy éltető ereje volna a Máv. gazdasági életünknek, hanem annak egyenesen megszibbasztója.

(Tengerhajózási bajok.)

És úgy mint a vasutaink, hajózási különösen azonban a tengerhajózási viszonyainkban is a teljes stagnálás állott be. Sem behajózásunk fejlődését nem tudták elérni, sem pedig az Adriai- és Közép-tengeren elfoglalt pozícióikat megvédeni, úgy hogy az eddig is elfoglalt nivóból nagyon leszorulunk az olasz és osztrák törekvésekkel és hatalmas eszközökkel támogatott akcióval szemben. De ez nem csoda, hiszen az osztrák és az olasz parlamentek ezen kérdések fontosságától áthatva, értelmes érzéssel, mondhatni szeretettel és áldozatkészséggel támogatják és védik kereskedelmi tengerészetüket. Nálunk azonban mintha vakok volnának nem törődnek azokkal, hogy gazdasági függetlenségünk egyik eszköze a tengeri relációknak biztosítása, kihasználása és fejlesztése és hogy a magyar lobogónak fentartása a messze tengeren egyetlen nemzeti kikötőnknek, Fiumének jövőjét jelenti, a melyért pedig folyton áldozatot hozunk és a mely jövő máris kockára van téve.

Az Adria gépészeinek fizetésrendezési mozgalma.

Az Adria tengerhajózási társaság gépészei még január elsején memorandumban kérték az igazgatóságot, hogy helyzetükön javítson. Mint-hogy kérvényüket még válasza sem érdemesítették, május 21-ikén újabb memorandummal fordultak a társaság vezetőségéhez. A memorandum pontjai a következők: 1. A szárazon és tengeren alkalmazott gépészeknek 25%-os fizetésemelést kérnek. 2. Kivánják, hogy betegség esetén fizetésüket teljes összegben három hónapig, további három hónapig pedig fizetésük felét kapják meg. 3. A választott bíróság megalakítását kérik, amely itélkezne az igazgatóság és a gépészek közt felmerült vitás esetekben. 4. Kivánják, hogy a gépészek a négyórás szolgálat után szabadok legyenek, mert jelenleg időn túl is 2—3 órát kell dolgozniok. Ha azonban a szolgálati időn túl is dolgozniok kell, úgy óránként egy korona külön munkadíjat kívánnak. 5. Minden gépésznek továbbá joga legyen évenként egy hónapi szabadsághoz. 6. A munkaidőt kikötőben dél-

előtt 7—12 félórás reggelizési szünettel, délután 1 $\frac{1}{2}$ —5 óráig kívánják megállapítani, az inspekciós gépész azonban mindaddig szolgálatban maradna, amíg csak a kazánok üzemben vannak. 7. A fiemei kikötőben való tartózkodás alkalmával teljesítendő szolgálattétel idejének és feladatainak rendezését kérik. 8. A nagyobb biztonságra való tekintettel kérik, hogy a társaság gépasszisztensek alkalmazásáról is gondoskodják. 9. Kívánják, hogy a kötelező egyenruha viselés miatt a társaság minden gépésznek 300 korona egyenruha-átalányt folyósítson. 10. Végül a kabin, az ágy- és asztalnemű ügyében kérik, hogy az ágy- és asztalneműt egyszer, az asztalneműt pedig kétszer váltásák.

A gépészek memorandumát 13-án kezdték tárgyalni az iparhatóság és a gépészek képviselőinek jelenlétében. A tanácskozást tegnap fejezték be s elfogadták a 4, 6, 7, 10-ik pontokat. A fizetésemelésre vonatkozólag az Adria a földközi tengeri vonalakon 5 $\frac{1}{2}$ -os, az angol vonalakon pedig 10 $\frac{1}{2}$ -os fizetésemelést ajánlott. A választott bíróságot az Adria visszautasította, a negyedik pontot pedig úgy módosították, hogy a gépészeknek minden tizenhét havi munka után négy heti szabadság jár.

Az 5. pontot visszautasították, a 6. és 7. pontot elfogadták, a 8. és 9-et visszavetették, a 10-iket elfogadták. Miután az Adria képviselői kijelentették, hogy végleges választ a budapesti központ meghallgatása után adnak, az értekezlet véget ért.

Az értekezlet után az Adria gépészei külön is tanácskoztak, amelyen elhatározták, hogy a 20 $\frac{1}{2}$ -os fizetésemeléshez ragaszkodnak, a 2. pontot elfogadták, a 3-ikat elejtették, az 5-ik pontnál elhatározták, hogy a corvée munkálataikért 15 koronás havi átalanynyt kérnek, a 6, 7 és 10-ik pontokat elfogadták, a 8. és 9-iket elejtették.

A fizetésrendezés kérdésében tehát a döntést Budapestre várják.

UJDONSÁGOK.

— **A városi tanács elismerése.** Staindl Otto a giudicatura penale vezetőjének eltávolítása után, a rappresentanza Biasi Miklós dr. fogalmazót főkapitányhelyettesé választotta meg s kirendelte a rendőrség büntügyi osztályának vezetőjévé. Minthogy a Staindl-féle vizsgálat idején a városi tanács arról győződött meg, hogy a büntügyi osztályban nagy rendtelenség és restancia van, a tanács a giudicatura penale hivatalos óráit meghosszabbította s Kárpáti, Stochich, Blecich tisztviselőket, Peinovich detektívet beosztotta Biasi dr. mellé, hogy a büntügyi osztály ügyeit rendezzék. Biasi dr. és a kirendelt tisztviselők kitaró szorgalommal csakhamar kitisztogatták az Augias istállószerű irodát s most a büntügyi osztályban példás rend uralkodik. A nehéz munkát a városi tanács is elismerte, amikor a rappresentanza utolsó zárt ülésében indítványozta, hogy Biasi Miklós dr. rendőrfőkapitányhelyettesnek *meleg hangu elismerő okiratot*, Peinovichnek 200 korona, Stochichnek 120 korona, Blecichnek 70 korona, Kárpátinak 60 korona *rendkívüli jutalmat* utalványozzon. A rappresentanza a tanács javaslatához hozzájárult s a megjutalmazott tisztviselők ma vették át szorgalmuk elismerését.

— **Térzene.** A városi zenekar ma pénteken este fél 9 órakor a Piazza Danten terezenét tart a következő műsorral:

1. Ascolese — Marokkói Induló.
2. Verdi — Az „Otello“ opera fantáziája.
3. Verdi — „A sors hatalma.“

4. Gomes — A „Guarany“ opera szimfóniája.

5. Mariani — „Hódolat Chopinnak“ induló.

— **Áthelyezés.** A kultuszminiszter Staufer Elma beszercebányai állami felsőbb leányiskolai r. tanítónőt eddigi minőségében a fiemei állami felsőbb leányiskolához áthelyezte.

— **A tengeri hajózás fellendülése.** A tengeri hajózási személyforgalom, amely az utóbbi esztendőben nagyon megcsappant, az idén, úgy látszik, fellendül. A jómódu amerikaiak már megkezdtek európai utjukat s az idén már tíz százalékkal emelkedett a forgalom s annyi az előjegyzés, hogy az 1910-iki üzletév anyagi eredménye jóval magasabb lesz, mint az előző években volt. A fedélközi forgalom azonban ma is csekély.

— **Feljelentett kocsmárosok.** Nicolich vásárbiztos feljelentette Vranich Antonia Piazza di San Micheli kocsmárosnőt, Sófalvi Ignác Via Polverierai, Sorich János Via voltoi, Krivicich Antal Via di San Michelei kocsmárosokat, mert üzlethelyiségekben törvényes jelzés nélküli üvegeket és poharakat használtak. A vásárbiztos harminc üveget és poharat kobzott el. Az eljárást megindították ellenük.

— **Letartóztatott újságíró.** Rumor Károly Alcibiades, alias Ronchi Károly velencei illetőségű hírlapíró, a Corriere című tegnap megszűnt olasznyelvű fiemei napilap munkatársát a rendőrség tegnap este letartóztatta. A letartóztatás a trieszti rendőrség megkeresésére történt, mert Rumor egyik trieszti irodalmi társaság kárára nagyobb összegű sikkasztást követett el. A rendőrség úgy szerzett tudomást a megtévedt hírlapíró bűnéről, hogy egyik Fiumében időző trieszti artista társaság tagjai felismerték Rumort s felhívták reá Ormai rendőrtiszt figyelmét, aki a trieszti rendőrségnél érdeklődött Rumor dolgai iránt s a válasz és megkeresés megérkezése után letartóztatta őt.

— **Nasztics kihallgatása.** Zágrábi tudósítónk jelenti, hogy a nagyszerb-pör mai tárgyalásán Nasztics Györgye előbb felelt a tegnapi tárgyalás végén hozzája intézett kérdésekre, azután folytatta vallomását. Szólt a Szlovenszki Jug tagjai közül Damjanovics Majoról és Optokin szerb kapitányról. Az utóbbi kezelte a forradalmár szövetség pénzügyeit a szerb kormány ellenőrzésével. Propaganda célra egy esetben nem kevesebbet, mint kétszáz ezer dinárt folyósítottak. Az állandó tőke meghaladta a két millió dinárt. Négy év alatt a testület majdnem négy milliót költött el. Ebből is látható, hogy milyen hatalmas arányu akciót fejtettek ki. A diplomáciai bonyodalom esetére nagy terroztikus mozgalmat terveztek Horvátországban, amire serényen végeztek előkészületeket. A horvátországi hívek gyakran jártak Belgrádban és hazatérve buzgóan fogtak hozzá a pénzügyűjtéshez. Nasztics ezután megemlékezett arról az értekezletről, amelyik a statutumot elfogadta, aztán a fiókszervezetekről, a Vardarnaptárról és az 1903-ban Jovanovics szerkesztésében megindult hivatalos lapról szólt. Majd Accurti dr. ügyész intézett hozzá kérdéseket a zágrábi „Srbobran“ és a Szlovenszki Jug viszonyáról, meg Budiszavljevics szerepéről. Husz perces szünet után Nasztics ismét visszatért a Szlovenszki Jug statutumára, amelynek programja egyben a szerb és a montenegrói kormány feladatát is vázolja és amelynek Pribicevics Milán nem a tervezője, vagy megszövegezője, hanem csupán leírója.

Erre kiterjeszkedett a Novakovics-testvérek afférjére. Mikor általánosságba csapott, a vádlottak lármázni kezdtek. A főzajongókat Borojevics és Bekics vádlottakat az elnök kivezetette a tárgyalási teremből. Borojevics ezt kiáltotta: „Többet be nem jövök!“ Bekics meg így fakadt ki: „Tessék az ügyészt is eltávolítani, mert ő is lármázik!“ A délelőtti tárgyalás Pribicevics Ádám, az elnök és az ügyész rövid szóharcával fejeződött be.

— **Cáfolat.** Egy felmerült kőszá hirrel szemben ma Dr. Frank József az izraelita hitközség rabbija egy nyilatkozatban cáfolja

azt, mintha e hó 6-án Schön Margit kisasszony temetése alkalmával gyűszbeszédében a halottat jellemében vagy becsületében sérteni akarta volna. Teljesen távol állt tőle a halott emlékeit megbántani.

— **Letartóztatott lisztlovajok.** Annak idején megirtuk, hogy a Braun és Társa cég Bíró Dániel nevű főnöke följelentette a rendőrségen Popovich Mátyás nevű kocsisát, aki két társa segítségével tízenegyzsák lisztet ellopott és azokon tuladott. A tett után a kocsis társaival együtt eltűnt. A rendőrség letartóztatta a kocsis két cinkostársát Ivanessich József 31 éves és Sarlija Mátyás 23 éves munkásokat.

— **Iparos továbbképző tanfolyam.** A kereskedelmi minisztérium az iparosok és iparossegédek továbbképzésére tanfolyamokat akar létesíteni Fiumében. A tanfolyamokat az üzleti fogalmazás, az ipari számtan mértan és számvitel, a szerkesztő ábrázoló mértan, szabadkézi rajz, az építő ipari szerkesztőrajz, a gép és fémpipari szerkesztőrajz, esetleg a szabóipari és cipész ipari szerkesztőrajz begyakorlására rendezik. A tanfolyamokat szeptember elsején nyitják meg a Via di San Vito iskolájában s minden tanfolyam megnyitására legalább 15 jelentkező szükséges. A tanfolyak főfelügyelője Egan Lajos kormányzósági osztálytanácsos lesz.

— **Gyors hajtásért.** D'Este Ferenc 46 éves olaszországi gyümölcskereskedőt feljelentették, mert tegnap estefelé a Via Voloscan két kocsi egymás mellé köve gyorsan hajtott, veszélyeztetve a járókelők biztonságát.

— **Kidobott kocsmai vendég.** Sieng Lodoslav napszámos tegnap a Korona vendéglőben mulatott. Mulatozás közben rendetlenkedni kezdett, mire Bugyakli József és Grassel Ferenc kocsmái alkalmazott olyan erővel dobták ki az utcára a boros állapotban levő Sienget, hogy könnyebb sérüléseket szenvedett. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Rendőri hírek.** Tomich Martin 15 éves novi-i illetőségű napszámost és testvérét Györgyöt, letartóztatták mert a kitiltás ellenére visszatértek a városba.

Galovich János 15 éves és Lucich Mario 16 éves napszámosokat letartóztatták, mert foglalkozás nélkül csavarogtak.

Travning Pál postakocsis tegnap délután a Torre Civicánál állt meg kocsiával s megakadályozta a szabad közlekedést. Az őt távozásra szólító rendőrrel gorombáskodni kezdett, aki ezért Travningot feljelentette.

Braun Bernat és társa céget feljelentették, mert tegnap két, szénrel és liszttel megrakott kocsiával a szabad közlekedést akadályozta a Via Gisellán.

Landrovac Antal 33 éves parenzoi illetőségű napszámost éjjeli csavargásért és tiltott visszatérésért kilenc napi elzárásra ítélte.

A rendőrség tegnap tízenegyzsák napszámost hazatoloncolt, mert foglalkozás nélkül csavarogtak.

— **A kikötőből.** Julius 16-án. Indult: „Fram“ osztrák gőzös Sebenicóba üresen. „Arad“ magyar gőzös Santosba 250 hordó liszttel, 240 láda árpával és 120 tonna vegyes áruval. „Dauno“ olasz gőzös Bariba 100 tonna fával és 35 tonna vegyes áruval. „Cevadie“ török vitorlás Durazzóba 3976 bádogtartány kóolajjal.

Távirat ◀▶ Telefon.

Bizalom Justh Gyulának.

BUDAPEST, jul. 16. A függetlenségi párti képviselők elhatározták, hogy Justh Gyula képviselőházi einökkel szemben, az őt ért támadások miatt bizalmukat és ragaszkodásukat fejezik ki. Minthogy a képviselők legnagyobb része vidéken tartózkodik, minden függetlenségi párti képviselőhöz aláírási ívet küldenek, amelyet Kossuth Ferenc is, közvetlenül elutazása előtt aláírt.

Az új nagyváradai püspök.

BUDAPEST, jul. 16. Beavatott forrásból jelentik, hogy a nagyváradai püspöknek Lányi

József felszentelt püspököt, Ferenc Ferdinánd trónörökös gyermekeinek nevelőjét nevezik ki. Ugyanazon forrás szerint nagyváradi kanonok Szentkirályi Zoltán képviselő lesz.

Elhunyt nagykereskedő.

BUDAPEST, jul. 16. Pollákovics Izidor, a Schlesinger és Pollákovics gabonacég főnöke, aki Sándor Pál képviselőnek cégtársa volt, ma hűvösvölgyi nyaralójában hirtelen meghalt.

Az aradi bankhamisítás.

ARAD, jul. 16. Az Aradi Hitelbankban újabb hamisításnak jöttek nyomára. Az ügyészségnek Szántó Izidor főkönyvelő előzetes letartóztatására vonatkozó indítványát a vádtanács ma jóváhagyta.

Apagyilkos fiu.

ARAD, jul. 16. Bognár István radnai birók ma reggel revolverrel agyon akarta löni feleségét. A zajra elsősietett felnőtt fia is, aki kikapta apja kezéből a revolvert s agyonlőtte apját. Bognár azonnal meghalt. Az apagyilkos ezután a csendőrségre sietett, ahol elmondotta, hogy apját, aki őt és anyját mindig bántalmazta, agyonlőtte. Letartóztatták.

Öngyilkos urileány.

BUDAPEST, jul. 16. A fővárosban ma szenzációs öngyilkosság történt. Horvát József dúsgazdag háztulajdonos Erzsébet nevű feltűnően szép 16 éves leánya ma apjának Remete utcai házában agyonlőtte magát. Az életunt leány már napok óta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával s hogy a halállal megbarátkozzék, naponként eljárt a bonctani intézet temetőjébe s órákon át nézte a halottakat. Ma reggel atyjának távozása után revolveréből háromszor magára lőtt s azonnal meghalt. Levelet hagyott hátra, amelyben szüleitől bocsánatot kért cselekedetéért, öngyilkosságának okáról azonban nem tett említést.

Újabb letartóztatások és eljárások a nagyszerb pörben.

ZÁGRÁB, jul. 16. A nagyszerb felségárulás ügyében ismét újabb letartóztatások történtek. A csendőrség tegnap letartóztatta Vuketics János 70 éves terbiki szerb püspököt a felségárulás gyanúja miatt. Mitrovicán pedig újabb bünvádi eljárást indítottak több egyén ellen, kik egy szerb kocsmában szerb dalokat énekeltek s különben is felségárulással gyanúsították őket. A királyi ügyészség eljárást indított Tomljanovics dr. kostajnicai jegyző ellen, kinek lakásán házkutatást tartottak s őt is erősen gyanúsítják a felségárulással.

Nagy földrengés.

ATHEN, jul. 16. Elis tartományban ma nagy földrengés volt, amely több falut elpusztított. Számos ember meghalt s sokan megsebesültek.

A sah menekülése.

TEHERÁN, jul. 16. A sah ma reggel az orosz konzulátusra menekült. A várost még mindig bombázzák. Az angol és orosz konzulátos küldöttség útján közölte a sah menekülését a forradalmárok vezetőivel.

A sah sorsa.

SZENT-PÉTERVÁR, jul. 16. A „Novoje Vremja“-nak jelentik Teheránból: Sipahdár sahnak proklamálta magát. Liakov ezredes és más orosz tiszték a kozák kaszányát, Erepin-zov százados Szultanabádban a sahot védelmek. Az európaiakat Teheránban a legnagyobb veszedelem fenyegeti. A sah helyzete reménytelen. A „Novoje Vremja“ vezércikkében

azt követeli, hogy haladéktalanul küldjenek csapatokat Teheránba.

BERLIN, jul. 16. A „Lokalanzeiger“ pétervári tudósítója a külügyminiszteriumba ment s ott azt a felvilágosítást kapta, hogy Jewromow teheráni katonai attasé felkereste Sipahdard, aki biztosította az orosz követet, hogy az európaiaknak nincs mitől tartaniok. Az orosz külügyminiszterium azt a jelentést kapta, hogy a teheráni külföldi alattvalókat nem annyira a forradalmárok, mint inkább a sah hívei fenyegetik, mert a sahnak és táborának nincs mit vesztenie, sőt ellenkezőleg Mohamed Ali sahnak érdekében áll, hogy az európaiak végső szorultságukban az orosz csapatok bevonulását kérjék. A pétervári külügyi kormány utasította teheráni képviselőjét, hogy amennyiben a sah az orosz követsegen keresne menedéket, adjanak oltalmat neki és ha Mohamed Ali sah külföldre akarna menekülni, lássák el biztos kísérettel. Ez egyben a sah trónvesztését jelentené.

„A Tengerpart“ előfizetési ára :

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „
Egyes szám ára	6 fillér.

„A TENGERPART“

szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

A

„Nemzeti“ Baleset Biztosító

Részvénytársaság Budapesten tudatja ezennel, hogy fiemei egyedüli képviselője — a —

Fiumei Kereskedelmi Bank

Részvénytársaságnál van.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinök a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains**
Hotel Villa Regina — **Grand Hotel Lido.** Villák.
Parkok. Automobilok.

Lido-Velence. Új nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos : Pesaro Vittorio

Egészen új juliusi műsor

Hort Emmy német énekesnő, Romana Jone olasz énekesnő, Smith Betty német énekesnő, Hain Fritzi német énekesnő, Durand Nina exentric, Wagner Julia lengyel szubrett, Kovács Vilma magyar ének és tánc, Himm Gusti német énekesnő, Belle Ferrari német szubrett, Jewelles testvérek Hölgy duett.

Karmester :
Virgilio Virgili

Rendező :
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj 1 kor.

➡ Nagy látványosság. ➡

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett

Egyedüli magyar étterem.

==== Kizárólag magyar konyha. =====

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

➡ Mérsékelt árak. ➡

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Fleischhacker C.

➡ tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj

kizárólagos elárusítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, turó és vaj és Tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Naponta frissen

vágott sertéshus.

Saját olvasztású kitűnő disznózsír és minden hentesáru

legjobb minőségben olcsó árakban

Szathmáry György

hentes üzletében kaphatók.

Vicolo della Germania 1. sz.

Telefon 987.

Elsőrangú fiumei bankintézet

2—3 évi gyakorlattal bíró, kereskedelmi iskolát végzett tisztviselőt keres, kinek magyarul, németül és lehetőleg olaszul is kell tudnia. Gyorsírók előnyben részesülnek. Ajánlatok „Nyugdíjképés“ jelige alatt a kiadóhivatalba.

Ügyes elárusító kisasszony,

ki a magyar nyelven kívül több nyelvre ért felvétetik Fleischhacker C. tejcsarnokában Fiume Piazza Elisabetta

